

ข้อเสนอแนวคิด/วิธีการเพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

การปรับปรุงการดำเนินงานสู่ศูนย์บริการร่วม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4.0

นายมนตรี เกียรติเผ่าพันธ์

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ตำแหน่งเลขที่ 457 ส่วนนโยบายและแผน

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

ขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ตำแหน่งเลขที่ 65 ส่วนข้อมูลข่าวสารและบริการร่วม

สังกัดศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปีงบประมาณ 2560

การปรับปรุงการดำเนินงานสู่ศูนย์บริการร่วม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4.0

นายมนตรี เกียรติเผ่าพันธ์
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
ตำแหน่งเลขที่ 457 ส่วนนโยบายและแผน
สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

ขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
ตำแหน่งเลขที่ 65 ส่วนข้อมูลข่าวสารและบริการร่วม
สังกัดศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

ข้อเสนอแนวคิด/วิธีการเพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เรื่อง การปรับปรุงการดำเนินงานสู่ศูนย์บริการร่วม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4.0

หลักการและเหตุผล

การพัฒนาศูนย์บริการร่วม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามนโยบายประเทศไทย 4.0 เป็นโอกาสในการเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงานให้ประชาชนได้รับบริการของศูนย์ฯ อย่างสะดวก รวดเร็ว ประหยัด และเกิดความพึงพอใจมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ จะต้องวิเคราะห์กระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงานทั้งหมด เพื่อพิจารณายกเลิกหรือปรับปรุงขั้นตอนที่ไม่จำเป็น ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในบางขั้นตอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและประหยัดทรัพยากร และคำนึงถึงผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาองค์กร โดยจะต้องมีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และสามารถปฏิบัติราชการโดยใช้หลักทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ

บทวิเคราะห์/แนวคิด/ข้อเสนอ

ผู้เสนอแนวคิดได้วิเคราะห์งานในตำแหน่งที่

บทวิเคราะห์

งานของส่วนข้อมูลข่าวสารและศูนย์บริการร่วม แบ่งเป็น ๓ กลุ่มหลัก คือ (๑) งานตามภารกิจที่กฎหมายกำหนด เช่น งานเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ (๒) งานตามนโยบายที่รัฐบาลกำหนด เช่น การเข้าร่วมโครงการปี ๒๕๖๐ ปีแห่งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร และ โครงการศูนย์ราชการสะดวก ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นต้น และ (๓) งานจรตามที่ได้รับ การประสานงานจากบุคคลหรือองค์กรอื่น เช่น การต้อนรับให้ความรู้แก่คณะผู้ศึกษาดูงาน

จากหน่วยงานต่าง ๆ เป็นต้น งานเหล่านี้ จำเป็นต้องพัฒนาให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ เช่น การ ปฏิรูปองค์กรเพื่อเข้าสู่ยุครัฐบาลดิจิทัล โดยการปรับเปลี่ยนหลักคิดในการทำงาน โครงสร้างของหน่วยงาน อุปกรณ์ วิธีการทำงาน ตลอดจนกฎระเบียบ ให้สอดคล้องกับบริบทของการบริหารงานภาครัฐ เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

ขั้นตอนการปฏิรูปหน่วยงาน เริ่มจากการพิจารณาศึกษาของหน่วยงานอย่างละเอียด เพื่อวิเคราะห์ขั้นตอนการดำเนินงานและการตัดสินใจในแต่ละขั้นตอน โดยใช้เทคนิคที่มีประสิทธิภาพ คือ การเขียน Flow Chart เพื่อแสดงขั้นตอนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยแบ่งเป็นงานประจำที่ต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ และงานนโยบายที่ต้องดำเนินการให้บรรลุผลตามนโยบายรัฐบาลและแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้อง อาทิ แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (แผน DE) และแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ระยะ 3 ปี พ.ศ. 2559-2561 (แผน DG) หากส่วนข้อมูลข่าวสารและบริการร่วม นำมาปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรม จะเกิดประโยชน์ต่อประชาชน เจ้าหน้าที่ และผู้บริหารอย่างแท้จริง ตัวอย่างสำคัญ เช่น การจัดให้มีข้อมูลงานบริการอิเล็กทรอนิกส์ (e-service) ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแสดงปรากฏในเว็บท่าของรัฐบาลที่รวบรวมข้อมูลงานบริการภาครัฐไว้ ณ จุดเดียว (e-Gov Portal) การเชื่อมโยงฐานข้อมูลประชาชนของกระทรวงมหาดไทย เพื่อใช้ในการยืนยันตัวตนของผู้ใช้บริการของศูนย์บริการร่วมด้วยบัตร Smart Card ลดการใช้สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน ซึ่งที่ผ่านมาได้ดำเนินการบ้างแล้ว แต่ยังไม่บรรลุตามเป้าหมายของศูนย์ราชการสะดวก (Government Easy Contact Center : GECC) และการเป็นหน่วยงานรัฐบาลดิจิทัล เช่น การเพิ่มจำนวน e-service ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัจจุบันมีข้อมูลเพียง 15 รายการใน e-Gov Portal และส่วนใหญ่เป็นเพียงการให้บริการข้อมูล

ข่าวสาร มิได้บริการรับคำขอ เพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติ/อนุญาตผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์แต่อย่างใด ดังนี้

ที่	e-service	หน่วยงาน*
1	ฐานข้อมูลพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย	สผ.
2	ฐานข้อมูลโครงการที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว	
3	ระบบฐานข้อมูลนโยบาย แผน และมาตรการ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
4	ระบบฐานข้อมูลโครงการและงานวิจัยของกรมควบคุมมลพิษ	กพ.
5	ระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์	สส.
6	บทความสิ่งแวดล้อม	
7	ระบบติดตามการบุกรุกทำลายป่าและควบคุมไฟป่า	ปม.
8	ระบบเชื่อมโยงคำขอกกลางและระบบสนับสนุนใบอนุญาตและใบรับรองผ่านอินเทอร์เน็ต : โครงการพัฒนาระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ตามระบบอนุญาตนำเข้าส่งออก และนำเข้าผ่านตามอนุสัญญาไซเตส	อส.
9	ระบบฐานข้อมูลทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	ทช.
10	ระบบรับแจ้งเหตุธรณีพิบัติภัย	ทธ.
11	ระบบรับแจ้งข้อมูลซากดึกดำบรรพ์	
12	ฐานข้อมูลบทความทางพฤกษศาสตร์	อสพ.
13	ระบบถามตอบเรื่องทั่วไปขององค์การสวนพฤกษศาสตร์	
14	ระบบรายงานสภาพอากาศองค์การสวนพฤกษศาสตร์	
15	สอบถามเรื่องพรรณไม้และแสดงความคิดเห็น	

*หมายเหตุ สผ. : สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ; กพ. : กรมควบคุมมลพิษ ; สส. : กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ; ปม. : กรมป่าไม้ ; อส. : กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ; ทช. : กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ; ทธ. : กรมทรัพยากรธรณี ; อสพ. : องค์การสวนพฤกษศาสตร์ (ข้อมูล ณ วันที่ 25 กรกฎาคม 2560)

แนวคิด

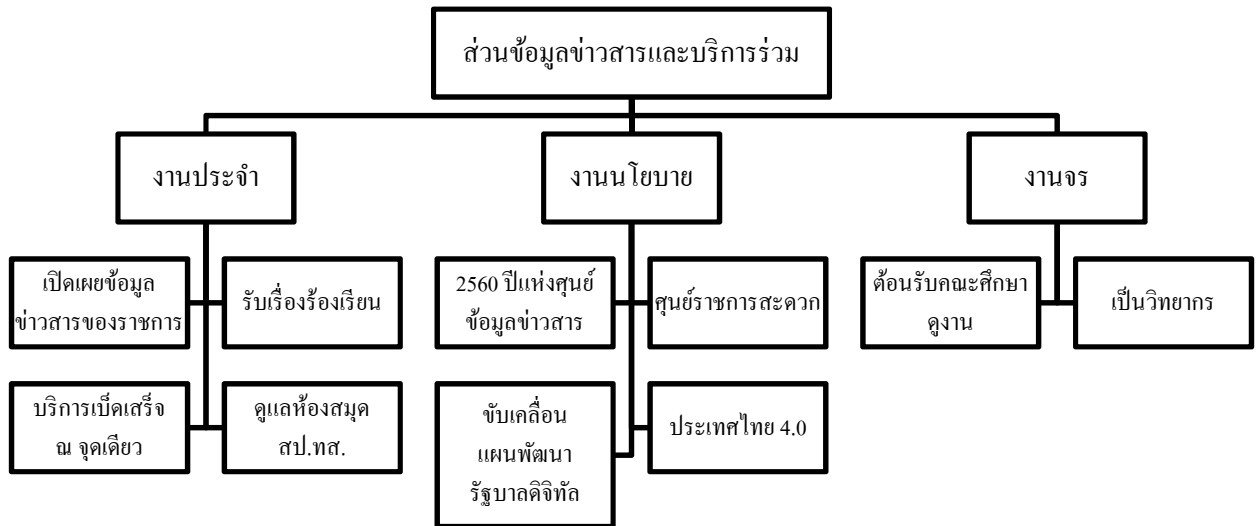
การปรับปรุงการดำเนินงานสู่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารและบริการร่วม 4.0 จะดำเนินการตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา โดยทำความเข้าใจกฎระเบียบและปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานอย่างครบถ้วนและถูกต้อง ก่อนที่จะกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา โดยใช้หลักคิดที่ดีในการแก้ไขปัญหา เช่น หลักคิดของ อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ ความว่า *“If I had an hour to solve a problem I'd spend 55 minutes thinking about the problem and 5 minutes thinking about solutions.”* และหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เริ่มจากข้อแรก คือ การศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ โดยการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัย นโยบาย แผน กฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี กฎระเบียบ คำวินิจฉัย การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับอดีตผู้อำนวยการส่วนข้อมูลข่าวสารและบริการร่วม (นายสมชาย มีนุชนารถ) ในฐานะผู้มีประสบการณ์การทำงานด้านข้อมูลข่าวสารของราชการและงานบริการร่วม ตลอดจนข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงาน แล้ววิเคราะห์กระบวนการทำงาน จำแนกขั้นตอนทั้งหมดของงานแต่ละเรื่องโดยละเอียด พัฒนาเทคนิคการดำเนินงาน จัดทำมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน โดยใช้หลักการบริหารงานและการใช้เทคโนโลยีประกอบกัน เพื่อเปลี่ยนแปลงหน่วยงานสู่การเป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสารและบริการร่วม 4.0

ข้อเสนอ

การนำแนวคิดดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติ ควรดำเนินการตามขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

1. วิเคราะห์ภาพรวมงานที่รับผิดชอบ โดยแบ่งงานสำคัญของส่วนข้อมูลข่าวสารและบริการร่วม เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ งานประจำ (งานที่ต้องทำตามกฎหมาย และกฎกระทรวง) งานนโยบาย (งานตามมติคณะรัฐมนตรี ข้อเสนอของนายกรัฐมนตรี และ

โครงการสำคัญของรัฐบาล) และงานจร (งานที่ไม่อยู่ในแผนการดำเนินงาน แต่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน) เพื่อทราบภาพรวมของงาน เช่น

2. ศึกษารายละเอียดของงาน โดยวิเคราะห์กระบวนการการดำเนินงานในแต่ละงานอย่างละเอียด แล้วเขียนผังการดำเนินงาน (Flow Chart) ของแต่ละขั้นตอน เช่น งานเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ ในขั้นตอนการพิจารณาคำขอข้อมูลข่าวสารโดยผู้อำนวยการส่วนข้อมูลข่าวสารและบริการร่วม ในฐานะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สป.ทส.) มีการวิเคราะห์คำขอและจัดทำข้อเสนอของฝ่ายเลขานุการในการพิจารณาเปิดเผยข้อมูลตามคำขอดังกล่าวเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการฯ ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและข้อเท็จจริง ซึ่งที่ผ่านมา ยังไม่มีการสรุปวิธีพิจารณาการเปิดเผยข้อมูลอย่างเป็นระบบและเข้าใจง่าย เนื่องจากความรู้ดังกล่าวเป็นองค์ความรู้แฝง (Implicit Knowledge) ในสมองของเจ้าหน้าที่ ทำให้บุคคลที่เกี่ยวข้องไม่เข้าใจและปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ไปในทิศทางต่างกัน เกิดผลกระทบทางลบ เช่น การพิจารณาคำขอล่าช้า เป็นต้น จึงสมควรประมวลความรู้ดังกล่าว ให้เป็นองค์ความรู้เชิงประจักษ์ (Explicit Knowledge) และถ่ายทอดเพื่อเพิ่ม

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และหน่วยงาน เช่น การจัดทำผังการพิจารณา
คำขอข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ดังเอกสารแนบ
เป็นต้น

3. ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนางาน เช่น ความรู้ด้านการเปิดเผยข้อมูล
ข่าวสารจำนวนมาก ปรากฏในคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูล
ข่าวสาร (กวล.) ที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี รวบรวมไว้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 –
ปัจจุบัน ที่ผ่านมา เจ้าหน้าที่ผู้ประสงค์จะเรียนรู้หลักการพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
อาจใช้ระยะเวลาในการสืบค้น ศึกษา และทำความเข้าใจค่อนข้างมาก เนื่องจากคำวินิจฉัย
เป็นภาษากฎหมายและมีรายละเอียดมาก สมควรที่จะรวบรวม วิเคราะห์ และสังเคราะห์
เป็นบทความสรุปสาระสำคัญที่เข้าใจง่าย มุ่งเน้นการสรุปหลักการพิจารณาเปิดเผยข้อมูล
โดยจัดหมวดหมู่เป็นกลุ่มเรื่องต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ จะเพิ่มประสิทธิภาพการ
ดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการและคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร สป.ทส. เช่น
กลุ่มการอุทธรณ์ กรณีผู้ขอข้อมูลข่าวสารถูกปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และไม่ยื่น
อุทธรณ์ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด กวล. จะไม่รับอุทธรณ์ เป็นต้น เมื่อเรียบเรียง
ไว้อย่างถูกต้องและครบถ้วนแล้ว จึงเผยแพร่เป็นคู่มือการพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
จะเกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานและประชาชนเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ ยังสามารถ
หาความรู้เพิ่มเติมจากสื่อสังคมออนไลน์และการศึกษาดูงานทางกายภาพด้วย

4. ระดมสมองเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน โดยร่วมกันกับเจ้าหน้าที่ในการ
พิจารณาเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน โดย
ปรับปรุงการบริหารจัดการและใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการทำงาน โดยเฉพาะการ
ปรับปรุงหลักคิดในการทำงาน โครงสร้างของหน่วยงาน สถานที่ทำงาน อุปกรณ์ และ
วิธีการทำงาน กฎ ระเบียบ คำสั่ง หรือแนวทางปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องกับ

บริบทของนโยบายรัฐบาล หลักการบริหารงานภาครัฐ สภาพเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

5. **วางแผนการดำเนินงาน** โดยจัดทำแผนการพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารและบริการร่วม มีโครงการและกิจกรรมเพื่อร่วมขับเคลื่อนแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ตลอดจนยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นโยบายรัฐบาล มติคณะรัฐมนตรี และข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง และจัดทำคู่มือการทำงานต่าง ๆ อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ รวมถึงสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล

6. **ดำเนินการตามแผน** มีการติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และน้อมนำหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร มาสู่การปฏิบัติเป็นแนวทางในการทำงานทุกข้อ ได้แก่ จะทำอะไรต้องศึกษาข้อมูลให้เป็นระบบ ระเบิดจากข้างใน แก้ปัญหาจากจุดเล็ก ทำตามลำดับขั้น ภูมิสังคม ภูมิศาสตร์ ทำงานแบบองค์รวม ไม่ติดตำรา รู้จักประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด ทำให้ง่าย การมีส่วนร่วม ต้องยึดประโยชน์ส่วนรวม บริการที่จุดเดียว ใช้ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ ใช้ธรรมชาติปราบธรรมชาติ ปลุกป่าในใจคน ขาดทุนคือกำไร การพึ่งพาตนเอง พออยู่พอกิน เศรษฐกิจพอเพียง ความซื่อสัตย์สุจริต ใจดีต่อกัน ทำงานอย่างมีความสุข ความเพียร และรู้รักสามัคคี

7. **ขยายผลการดำเนินงาน** โดยสมัครเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารและศูนย์ราชการสะดวกที่เกี่ยวข้อง เพื่อกระตุ้นการพัฒนางานให้มีมาตรฐานในระดับที่สูงขึ้น เป็นต้นแบบแก่หน่วยงานอื่นได้

ทั้งหมดนี้ จะต้องจัดทำแผนปฏิบัติโดยละเอียดต่อไป

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

มีการพัฒนาศูนย์บริการร่วม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้การเป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสารและบริการร่วม 4.0 เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์บริการร่วมมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ทันสมัย ยิ่งขึ้น ประชาชนได้รับบริการที่สะดวก รวดเร็ว และประหยัดมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ (พลิกโฉมงานข้อมูลข่าวสารและบริการร่วมของกระทรวงฯ) รวมทั้งเป็นแหล่งเรียนรู้ของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่มีคุณภาพมากขึ้น

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีข้อมูลบริการอิเล็กทรอนิกส์ปรากฏในฐานข้อมูล e-Gov Portal อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 เป็นต้นไป
2. ประชาชนสามารถยืนยันตัวตนในการติดต่อรับบริการของส่วนข้อมูล ข่าวสารและบริการร่วม โดยไม่ต้องใช้สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน ภายในปี พ.ศ. 2561
3. สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รับรางวัลศูนย์ราชการสะดวก (GECC) ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562
4. ส่วนข้อมูลข่าวสารและบริการร่วม เป็นหน่วยงานรัฐบาลดิจิทัลต้นแบบ ภายใน 5 ปี

ลงชื่อ.....

(นายมนตรี เกียรติเฝ้าพันธ์)

ผู้เสนอแนวคิด

กันยายน 2560

แนวทางการพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเบื้องต้น

